

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА**

Географічний факультет

Кафедра країнознавства та туризму

СТАЛІСТЬ: КОНЦЕПТУАЛЬНИЙ ТА ІНДИКАТОРНИЙ АНАЛІЗ
Анотація навчальної дисципліни

Форма навчання	денна
Навчальний рік	2024/2025
Семестр	3
Кількість кредитів ECTS	6
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська / англійська
Форма заключного контролю	іспит

Викладач: **Ірина ХІЛЬЧЕВСЬКА**, кандидат географічних наук, доцент кафедри країнознавства та туризму

ВСТУП

1. Мета дисципліни: надання знань й формування вмінь ставити та успішно розв'язувати на відповідному професійному рівні складні науково-дослідницькі задачі та практичні проблеми з урахуванням актуальних проблем сталого розвитку із застосуванням комплексу міждисциплінарних підходів, здійснюючи професійну діяльність в науково-дослідницькій, експертно-аналітичній, викладацькій, консультаційній та громадській сфері, що характеризуються невизначеністю умов і вимог.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни (за наявності):

- 1) Базові уявлення щодо засад сталого розвитку, соціально-економічної географії країн світу.
- 2) Володіння навичками критичного мислення, порівняльного аналізу, аналізу, синтезу.

3. Анотація навчальної дисципліни:

Розкривається сутність концептів антропоцену й планетарних меж; стійкості, сталості, збалансованості; економічного зростання й актуальних проблем збалансованого розвитку; визначаються засади інституалізації, наукового й освітнього вимірів сталого розвитку; визначається сутність та елементи індикаторів сталого розвитку, його цілей на міжнародному рівні й в Україні; формуються вміння концептуального аналізу сталості й цілей сталого розвитку. Відпрацьовуються вміння постерної презентації результатів індивідуального дослідного завдання.

4. Завдання (навчальні цілі) націлені на здобуття знань й дослідних вмінь щодо концептуального та прикладного аналізу актуальних проблем сталого розвитку, зокрема щодо: концептуального аналізу антропоцену, планетарних меж, стійкості, сталості, збалансованості, економічного зростання й збалансованого розвитку.

Структура навчальної дисципліни
Тематичний план лекцій і семінарських / занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин		
		лекції	семінарські	Самостійна робота
<i>Частина 1. Концептуальний аналіз сталого розвитку</i>				
	Вступ. Тема 1. Антропогенні й планетарні межі	2	2	12
	Тема 2. Концептуальні засади понять стійкість, сталість, збалансованість	2	2	12
	Тема 3. Економічне зростання й збалансований розвиток	2	2	12
	Тема 4. Інституціоналізація концепту сталого розвитку	2	2	12
	Тема 5. Науковий та освітній виміри сталості та розвитку	2	2	12
<i>Частина 2. Індикаторний аналіз сталого розвитку</i>				
	Тема 6. Індикаторний аналіз як метод структурної аналітики: сутність, елементи, процедури	2	2	12
	Тема 7. Міжнародні підходи й індикатори аналізу сталого розвитку	4	4	12
	Тема 8. Підходи й індикатори аналізу сталого розвитку в Україні	4	4	12
	Тема 9. Міжнародні підходи й індикатори аналізу цілей сталого розвитку	4	4	12
	Тема 10. Підходи й індикатори досягнення цілей сталого розвитку в Україні	4	4	14
	ВСЬОГО	28	28	122

Загальний обсяг 180 год., в тому числі:

Лекцій – 28 год.

Семінарські заняття – 28 год.

Консультації – 2 год.

Самостійна робота – 122 год.

Рекомендовані джерела:

Основні:

1. A safe and just space for humanity – Can we live within the doughnut? [Electronic resource] URL: https://oi-files-d8-prod.s3.eu-west-2.amazonaws.com/s3fs-public/file_attachments/dp-a-safe-and-just-space-for-humanity-130212-en_5.pdf
2. Dictionary of Human Geography// edited by Derek Gregory..[et.al.] 5th edition. Wiley Blackwell, 2009.
3. Global indicator framework for the Sustainable Development Goals and targets of the 2030 Agenda for Sustainable Development. [Electronic resource] URL: https://unstats.un.org/sdgs/indicators/Global%20Indicator%20Framework%20after%20refinement_Eng.pdf
4. Аналіз державних стратегічних документів України щодо врахування адаптованих для України Цілей Сталого Розвитку до 2030 року : Аналітична доповідь. – К. : Інститут суспільно-економічних досліджень, 2017. – 84 с.
5. Хільчевська, І., Халмурадова, О., Холодько, А., Холодько, І. Роль українського студентства у забезпеченні цілей сталого розвитку України. *Збірник наукових праць ЛОГОС* (2020): 92-95.

Додаткові:

1. Boulanger P.-M. (2008) Sustainable development indicators: a scientific challenge, a democratic issue. *Surv.Perspect. Integr. Environ. Soc.*, 1, 59-73.
 2. Fisher, A. *Critical thinking. An Introduction.* Cambridge: University Press. 2001 [Electronic resource] URL: <http://assets.cambridge.org/052100/9847/sample/0521009847ws.pdf>
 3. Income Inequality and Health: A Causal Review. [Electronic resource] URL: <https://sustainability.ku.dk/lectures-congresses/previous/lectures-2017/#raworth>
 4. How Can We Make the World a Better Place by 2030 | Michael Green | Ted Talks (TED). [Electronic resource] URL: https://www.youtube.com/watch?v=o08ykAqLOxk&feature=emb_rel_end
 5. A Guide to SDG Interactions: from Science to Implementation, International Council for Science (ICSU), Paris, 2017: Club of Rome <https://clubofrome.org/publication/come-on-2017/>
 6. Kiptenko V. *Critical thinking: practice in reading assignments on Geoglobalistics// Українсько-польська конференція «Класичний університет у контексті викликів епохи*, 2016.
 7. Lecture with Kate Raworth, University of Copenhagen, 2017 [Electronic resource] URL: <http://sustainability.ku.dk/lectures-congresses/previous/lectures-2017/#raworth>
 8. Marens P., Mhsin R. *Is Golbalization Susainable?* *Susainabili* 2010, 2, P.280-293.
 9. Measuring What counts for economic and social performance [Electronic resource] URL: <https://www.oecd.org/publications/beyond-gdp-9789264307292-en.htm>
 10. Paoli A.D. and Addeo F. (2019) *Assessing SDGs: Methodology to Measure Sustainability.* *Athens Journal of Social Sciences.* Vol.6 (3), 229-250
 11. Paoli A.D. and Addeo F. (2019) *Assessing SDGs: Methodology to Measure Sustainability.* *Athens Journal of Social Sciences.* Vol.6 (3), 229-250
 12. Kate E. Pickett and Richard G. Wilkinson, *Population Health: Behavioral and Social Science Insights – Income Inequality and Health: A Causal Review*, *Social Science & Medicine* (2014 Dec 30).
 13. Progress towards the SDG July 2020. [Electronic resource] URL: https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/26158Final_SG_SDG_Progress_Report_1_4052020.pdf
 14. Rajesh Kumar Singh, H.R.Murty, S/K/Gupta, A.K.Dirkshit. (2009). An overview of sustainability assessment methodologies. *Ecological Indicators* 9 (2009), 189-212.
 15. Sustainability Book review <http://www.cadmusjournal.org/files/pdfreprints/vol3issue4/Book-Review-Come-On!-A-Report-to-the-Club-of-Rome-MMarien-Cadmus-V3-I4-Reprint.pdf>
 16. Wu J. and T.Wu. (2012) Sustainability indicators and indices In Cristian N.Madu and C.Kuei (eds), *Handbook of Sustainable management.* Imperial College Press, 65-86.
-

16. Дейлі Г. Поза зростанням. Економічна теорія сталого розвитку. – К.: Інтелсфера, 2002. – 312 с.
17. Лісовський С.А. Основи сталого (збалансованого) економічного, соціального, екологічного розвитку. Монографія. – Житомир: "Полісся". – 2007. – 108 с.
18. Лісовський С. Суспільство і природа: баланс інтересів на теренах України: монографія / С. А. Лісовський; Ін-т географії НАН України. - К., 2009. - 300 с.
19. Показники для моніторингу стану досягнення Цілей сталого розвитку: методологія збору та розрахунку даних: Аналітичний звіт. – К., 2017. – 232 с.
20. Лісовський С. Аналіз збалансованості економічного, екологічного і соціального розвитку регіонів України / С. А. Лісовський // Укр. геогр. журн. - 2008. - № 1. - С. 43-47.
21. Лісовський С.А. Врахування положень конвенцій РІО-92 в контексті забезпечення соціальної складової розвитку регіонів України: стан та перспективи / С. А. Лісовський // Укр. геогр. журн. - 2014. - № 4. - С. 10-16.
22. Лісовський С. Міжнародна економічна інтеграція України та її можливі наслідки для переходу країни до збалансованого розвитку / С. А. Лісовський, І. В. Гукалова, Є. О. Маруняк, А. А. Мозговий, О. Л. Дронова, Л. П. Дячевська // Укр. геогр. журн. - 2011. - № 4. - С. 34-41.
23. Лісовський С. Ріо+20 - "Майбутнє, якого ми хочемо": особливості реалізації парадигми сталого (збалансованого) розвитку в Україні / С. А. Лісовський, Г. Б. Марушевський, П. Г. Павличенко, Л. Г. Руденко, Т. В. Тимочко // Укр. геогр. журн. - 2012. - № 3. - С. 3-10.
24. Лук'яніхін В.О. Екологічний менеджмент в системі управління збалансованим розвитком: Монографія. – Суми: ВТД «Університетська книга», 2002. – 314 с.
25. Об'єднання сил та ресурсів задля сталого розвитку. Співпраця між муніципалітетами. Посібник для практиків. – ПРООН, 2007. – 52 с.
26. Програма дій "Порядок денний на ХХІ століття"/ Переклад з англійської: ВГО "Україна. Порядок денний на ХХІ століття". – К.: Інтелсфера, 2000. – 360 с.
27. Руденко Л.Г., Г.О. Білявський, І.О.Горленко, та інші. Оцінка стану виконання підсумкових документів Всесвітнього саміту зі сталого розвитку (Йоганнесбург, 2002) в Україні. Наукова доповідь - К.: Академперіодика, 2004. - 207 с.
28. Садовенко А.П., Масловська Л.Ц., Серета В.І., Тимочко Т.В. Сталий розвиток суспільства : Навч. посібник. – 2 вид.- К.: 2011. – 392 с.
29. Україна: основні тенденції взаємодії суспільства і природи у ХХ ст. (географічний аспект) / Л.Г.Руденко, Л.М.Шевченко, І.О.Горленко та ін. / За ред. Л.Г.Руденка. – К.: Академперіодика, 2005. – 320 с.
30. Цілі сталого розвитку: Україна / Національна доповідь. – К.: Міністерство економічного розвитку і торгівлі України, 2017. – 176 с.
31. Цілі сталого розвитку для України: регіональний вимір: аналітична доповідь. ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долишнього НАН України». – Львів, 2018. – 90 с.
32. Цілі сталого розвитку: Україна. Завдання та індикатори / Національна доповідь. – К.: Міністерство економічного розвитку і торгівлі України, 2015. – 24 с
33. IISD SDG Knowledge Hub: Data, Monitoring and Accountability <https://sdg.iisd.org/globalpartnership/systemic-issues/data-monitoring-accountability/>
34. EU – Beyond GDP Initiative https://ec.europa.eu/environment/beyond_gdp/news_en.html
35. IISD SDG Knowledge Hub: Data, Monitoring and Accountability <https://sdg.iisd.org/globalpartnership/systemic-issues/data-monitoring-accountability/>
36. Overview of the SDGs here: <https://sustainabledevelopment.un.org/sdgs>
37. SDG Index and Dashboard Report. [Electronic resource] URL: <http://www.sdgindex.org/>
38. SDG tracker. [Electronic resource] URL: <https://sdg-tracker.org/about>
39. The Earth Bound Report - <https://earthbound.report/>
40. The World bank <https://www.worldbank.org/en/news/feature/2018/01/30/moving-beyond-gdp-to-look-at-the-world-through-the-lens-of-wealth>
41. The World Economic Forum - <https://www.weforum.org/focus/beyond-gdp>